

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.801/2023/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró

Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. május 23.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: I. rendű
Első fok: Győri Törvényszék, B.32/2017/133., ítélet, tárgyalás,
2022. október 25.
Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.125/2022/10., ítélet, nyilvános ülés, 2023.
március 9.
Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri Törvényszék B.32/2017/133. számú és a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.125/2022/10. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Győri Törvényszék a 2022. október 25-én kihirdetett B.32/2017/133. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki különösen nagy vagyoni hátrányt okozó,

üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntettében [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), valamint a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát előidézve elkövetett számvitel rendje megsértésének bűntettében [Btk. 403. § (1) bekezdés a) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 3 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 200 napi tétel, 2.500 forint napi tétel összegű, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre, 8 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra, továbbá 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy az I. rendű terhelt a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra és a pénzbüntetés megfizetésére 10 havi, 50.000 forint havi részlet összegű részletfizetést engedélyezett.

[2] Az I. rendű terheltet érintően ellentétes irányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. március 9-én meghozott Bf.II.125/2022/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; a pénzbüntetés napi tétel számát 250 napra, az egy napi tétel összegét 4.000 forintra súlyosította és megállapította, hogy a pénzbüntetés így kiszabott összege 1.000.000 forint, az egy havi részlet összege 100.000 forint. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló és ténylegesen is az I. rendű terhelt által irányított cég 1 a 2009 augusztusától 2011. október 31. napjáig terjedő időszakban a cég 2, a cég 3, a cég 4, a cég 5, valamint a cég 6 nevében valótlan tartalmú számlákat fogadott be a cég 7-tel való közvetlen kapcsolatba iktatásával, és azok áthárított áfatartalmának jogszerűtlen levonásba helyezésével a költségvetésnek összesen 58.005.975 forint vagyoni hátrányt okozott (tényállás I/I/1. pont).

[4] Az I. rendű terhelt a cég 1 által befogadott valótlan tartalmú számlák áthárított adójának jogosulatlan levonása, a mérleg főösszeghez és a saját tőkéhez viszonyított aránya 2009-2011. években, elérte a jelentős összegű hiba határát, amely így a valós és megbízható képet lényegesen befolyásoló hibának is minősül (tényállás I/II/1. pont).

[5] Az I. rendű terhelt 2011. november 1. napjától 2012. december 31. napjáig terjedő időben a cég 8 nevében kiállított fiktív számlákat a 2011-2012. évben havi áfabevalló cég 1 könyvelésében szerepeltette, majd a fiktív számlák felhasználásával elkészített valótlan tartalmú áfabevallásokat a társaság székhelye szerint illetékes adóhatósághoz benyújtotta, az adóhatóságot a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vonatkozásában tévedésbe ejtette, és az állami költségvetésnek áfaadónemben összesen 40.634.683 forint vagyoni hátrányt okozott (tényállás II. pont).

[6] **II. 1.** A jogerős ítélet ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, a felülvizsgálat törvényi okaként a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozással.

[7] Indokolása bevezetője szerint mind az első fokon eljáró bíróság, mind a másodfokon eljáró bíróság téves ítéletet eredményező „abszolút anyagi jogi szabálysértést” követett el azzal, hogy a Btk. 2. §-át megsértve a bűncselekménnyel összefüggésben törvénysértő minősítést állapított meg, és ezáltal törvénysértő büntetést szabott ki.

[8] Indítványában ezt követően jelentős részben az ügygel, illetve érdemi indítványával összefüggésbe nem hozható, a joggyakorlat számára iránymutatásul szolgáló eseti döntéseket citált hosszasan a felülvizsgálatra vezető anyagi jogi jogszabálysértésről és a törvénysértő büntetés mibenlétéről.

[9] A jelen ügygel összefüggésben a bevezetőben érintett, a Btk. 2. §-ának megsértése tekintetében az alkalmazandó anyagi jogi jogszabályt érintő kifogása akként olvasható ki,

hogy álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság a Btk. 2. §-át megsértve a terhére rótt cselekményt törvénysértően a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (5) bekezdés b) pont szerinti költségvetési csalás büntettének minősítette és ezáltal – az erre irányadó öt évtől tíz évig terjedő büntetési tételkeret alapján – szabott ki vele szemben törvénysértő büntetést.

[10] Utalt rá, hogy bár a másodfokon eljáró bíróság a fellebbezés elbírálásával a minősítést módosította, az elsőfokú bíróság törvénysértését nem küszöbölte ki, miután nem az irányadó tényállás alapján törvényesen megállapítható, a bűncselekmény elkövetésekor hatályos, az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 310. § (4) bekezdésének megfelelő adócsalás büntette megállapítására került sor. Kifejtette, hogy ez utóbbi bűncselekmény büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, így rá nézve nem a kedvezőbb elkövetéskori jogszabályi rendelkezések alkalmazására került sor.

[11] Álláspontja szerint esetében az elkövetéskori anyagi jogi jogszabályok a kedvezőbbek, ezáltal az eljáró bíróságok az elbíráláskori törvény alkalmazásával anyagi jogi jogszabályt sértettek és vele szemben eltúlzottan súlyos büntetést szabtak ki.

[12] Mindezek alapján elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását, a helyes minősítés megállapítását és a törvénynek megfelelő, de tartamát tekintve jóval enyhébb halmazati büntetés kiszabását indítványozta.

[13] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.987/2023/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[14] Indokolása szerint az irányadó tényállás alapján az állapítható meg, hogy az I. rendű terhelt által tanúsított elkövetési magatartás 2009 augusztusától az utolsó bevallásig, 2013. január 21. napjáig tartott. Ehhez képest a korábbi Btk. 310. §-ában szabályozott adócsalás törvényi tényállását a költségvetési csalás törvényi tényállása 2012. január 1. napjával váltotta fel, vagyis az elkövetési magatartás a költségvetési csalás korábbi Btk.-ban történő megjelenését követően is kifejtésre került, így az I. rendű terhelt tekintetében az akkor már hatályban nem lévő törvény alkalmazása, és az alapján a cselekmény adócsalás büntetékénti minősítése kizárt.

[15] A bűncselekmények befejezésének időpontjára és a Btk.-nak az elkövetéskor hatályos törvénnyel a költségvetési csalás tekintetében egyező, azonban az általános szabályok, így különösen a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében kedvezőbb szabályaira is figyelemmel nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a hatályos anyagi jogi jogszabály alkalmazásával minősítették az I. rendű terhelt bűncselekményeit. Megjegyezte, hogy téves minősítés hiányában a büntetés törvénysértő jellegének vizsgálata már indokolatlan, de az I. rendű terhelt 3 év szabadságvesztésre ítéltése a terhelt által indítványozott büntetőtörvény alkalmazása esetén sem eredményezné törvénysértő vagy eltúlzottan súlyos büntetés megállapíthatóságát.

[16] **III.** Az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[17] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[18] 1.1. Az indítvány érdemi tartalma annyiban foglalható össze, hogy a terhelt álláspontja szerint a bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhére rótt legsúlyosabb bűncselekményt a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének, mert a helyes minősítés a korábbi Btk. 310.

§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntette lett volna. Mivel e cselekmény büntetési tétele alacsonyabb, mint amit a bíróság a terhelt terhére rótt, a téves minősítésre tekintette a kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos. A minősítés elvételének oka pedig a Btk. 2. §-ának téves alkalmazása.

[19] E hivatkozás megfelel a Btk. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontjában írt felülvizsgálati oknak, miszerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést,

[20] 2. A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[21] Az indítvány a Btk. 2. §-ával összefüggésben helyesen idézte, hogy annak (1) és (2) bekezdése szerint a bűncselekményt – a törvényben meghatározott kivételekkel – az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni, azonban ha a cselekmény az elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, akkor az új büntetőtörvényt kell alkalmazni.

[22] A Btk. 2. §-a kétségkívül a törvény időbeli hatályára vonatkozó, büntető anyagi jogi szabály, amelynek esetleges téves alkalmazása sem vezet korlátlanul felülvizsgálatra; a Btk. 2. §-ának téves alkalmazása – a fent írtaknak megfelelően is – csak akkor felülvizsgálati ok, ha az kihatott a bűnösség megállapítására vagy törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte (BH 2014.293.).

[23] Ennek megfelelően a hivatkozott felülvizsgálati ok elbírálásának sorrendje az, hogy elsőként meg kell vizsgálni, valóban téves-e a jogerős ítéleti minősítés. Amennyiben nem, akkor a büntetés felülbírálatára már nem is kerülhet sor, amennyiben viszont igen, akkor újabb vizsgálatot igényel, hogy a konkrét ügyben kiszabott büntetés a helyes minősítés alapul vételével törvénysértő-e.

[24] Jelen esetben a Kúria azt állapította meg, hogy a bíróság jogerős ítéletében a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján helyesen alkalmazta az I. rendű terhelttel szemben az elbíráláskor hatályos büntető jogszabályokat, következésképp a terhelt cselekményeit is törvényesen minősítette.

[25] A felülvizsgálati indítványban felhozott kifogás az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor és annak elbírálásakor hatályban lévő anyagi jogi jogszabályi rendelkezések összevetését igényli. Ez utóbbi, az elbíráláskori büntetőtörvény alkalmazása szempontjából – a következetes ítélkezési gyakorlat alapján – a jogerős bírósági határozathozatal időpontjában hatályos jog az irányadó. Azt a Btk. 2. §-a ugyanakkor nem határozza meg, hogy mit kell a bűncselekmény elkövetési idejének tekinteni, holott az elkövetés idején hatályban levő büntetőtörvény megállapítása az időben elhúzódó cselekmények esetén értelmezést igényel.

[26] A Btk. 2. §-a szempontjából a cselekmény elkövetési ideje az elkövetési magatartás utolsó mozzanata kifejtésének ideje. Ez felel meg a „nullum crimen sine lege” és a „nulla poena sine lege” elvének [Btk. 1. § (1) és (2) bekezdés]; az elkövető csak olyan bűncselekmény miatt vonható felelősségre, amely az elkövetés idején büntetőjogszabályba ütközött, és csak az a joghátrány alkalmazható vele szemben, amit a törvény a magatartás kifejtésekor arra rendelt.

[27] Az I. rendű terheltet a bíróság jogerős ítéletében három rendbeli bűncselekményben mondta ki bűnösnek, ezek közül a számvitel rendje megsértésnek büntette a 2009-2011. évi

időszakra vonatkozik, míg a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása vétsége a fenti időszakon túlmutat, miután az a 2012-es évet is érintette.

[28] A költségvetési csalás büntette törvényi egység, de törvényi egység a folytatólagos bűncselekmény is (jelen esetben pedig az I. rendű terhére a közbizalom elleni bűncselekmény folytatólagos elkövetését róta a bíróság). Törvényi egység esetére is irányadó, hogy amennyiben az elkövetési magatartás több részselekményből áll, az utolsó részselekmény időpontja tekinthető elkövetési időnek (EBD 2017.B.16.I.).

[29] A másodfokú bíróság az ítélete indoklásában külön kitért arra, hogy bár az elsőfokú ítélet indoklása ebben a körben hiányos, a Btk. 2. §-ban írott időbeli hatály tekintetében helyesen foglalt állást, amikor az I. rendű terhelt vonatkozásában az elbíráláskor hatályban lévő Btk. szabályait alkalmazta, miután az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények elkövetési időpontja 2012. december 31. napjáig tartott, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja tekintetében ez eredményezett kedvezőbb elbírálást {másodfokú ítélet [116]}.

[30] Az állami bevételeket csökkentő, ezáltal a költségvetést, a központi célok megvalósítását veszélyeztető büntetendő magatartással összefüggésben az I. rendű terhelt bűncselekményt megvalósító elkövetési magatartásának az elsőfokú bíróság a valótlan tartalmú nyilatkozattételt {elsőfokú ítélet [98]} tekintette, mely magatartás megfelel a másodfokú bíróság által megtévesztésként megjelölten. A megtévesztés ugyanis történhet az adókötelezettség szempontjából jelentős tény (adat) valótlan előadásával, elhallgatásával vagy más magatartással, és költségvetési csalás, illetőleg – korábbi megnevezése szerint – adócsalás megállapítására a hatóság adóbevétel csökkentését eredményezően megtévesztése vezet {másodfokú ítélet [119]}.

[31] Az irányadó tényállásban pedig az ennek alapjául szolgáló tények – nevezetesen, hogy az I. rendű terhelt a hamis tartalmú adóbevallásokat az adóhatósághoz benyújtotta – szerepelnek. Az elkövetési idő szempontjából releváns adat pedig az utolsó bevallási időszakhoz kötődik.

[32] Az irányadó tényállás szerint a cég 1 által befogadott, a cég 8 által kibocsátott fiktív számlák közül a legutolsó 2012. december 31-i keltű, melyet a cég 1 a könyvelésében szerepeltett, és – más fiktív számlák – felhasználásával elkészített valótlan tartalmú áfabevallást a társaság székhelye szerint illetéke adóhatósághoz benyújtott.

[33] A tényállás a bevallás pontos időpontját nem jelöli meg, azt azonban rögzíti, hogy a cég 1 2011-2012. évben havi áfabevalló volt, ekként – figyelemmel az utolsóként kiállított számlára – az áfabevallási kötelezettségének 2013. január 20. napjáig tehetett eleget. Egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával, az I. rendű terhelt cselekvősége tekintetében az elkövetési magatartás 2009. augusztusától 2013. január 21. napjáig tartott, ezért az elkövetéskor hatályos anyagi jogi jogszabályt ez utóbbi dátum határozza meg.

[34] A korábbi Btk. 310. §-át a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és egyes törvények pénzügyi bűncselekményekkel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi LXIII. törvény szóló 2012. január 1-i hatállyal módosította; az állami bevételek büntetőjogi védelmére szolgáló törvényi tényállás és annak megnevezése azonban már ebben az időpontban is költségvetési csalás volt, szemben a felülvizsgálati indítványban képviselt állásponttal. A módosított korábbi Btk. 310. §-a pedig öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel rendelte büntetni, ha a költségvetési csalást különösen nagy értékre, üzletszerűen vagy bűnszövetségben követték el.

[35] A 2013. július 1. napjától hatályos Btk. 396. §-a a költségvetési csalás törvényi tényállását a korábbi Btk. 2012. január 1. és 2013. június 30. napja között hatályos szövegével érdemét tekintve azonos tartalommal szabályozta.

[36] Az adócsalás és a költségvetési csalás sem formailag, sem tartalmilag nem ugyanaz a bűncselekmény; a két törvényi tényállás szövegszerű összehasonlításával is megállapítható, hogy bár tartalmilag eltérőek, mégis ugyanazt az elkövetési magatartást tilalmazzák, melynek azonossága tekintetében az ítélkezési gyakorlat is egységes és következetes. Ami a 2012. január 1. előtt hatályos korábbi Btk.-ban adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre vagy adatra vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattételként, ilyen ténynek a hatóság előli elhallgatásaként, vagy más megtévesztő magatartásként jelenik meg, azt az új törvényi szabályozás a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vonatkozásában történő tévedésbe ejtésenként, valótlan tartalmú nyilatkozattételként, vagy a valós tény elhallgatásaként szerepeltet.

[37] Jelen ügyben kétségtelenül megállapítható tehát, hogy az I. rendű terhelt cselekvősege a költségvetési csalás 2012. január 1. napjával a korábbi Btk.-ban történő megjelenését követően is kifejtésre került, így az I. rendű terhelt tekintetében az akkor már hatályban nem lévő, még az adócsalást szabályozó törvény alkalmazása fel sem merülhet.

[38] A bűnhalmazatban lévő bűncselekmények esetén az elkövetéskor, illetve az elbíráláskor hatályban lévő büntetőtörvény alkalmazhatóságát akkor kell vizsgálni, ha a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekményt az elbíráláskor hatályos új büntetőtörvény hatálybalépése előtt követték el. Amennyiben a bűnhalmazatban lévő bűncselekményeket részben az új büntetőtörvény hatálybalépése előtt, illetve annak hatálybalépése után követték el, a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekményt az új törvény alkalmazásával kell elbírálni [Kúria Bfv.I.1467/2018/8. (BH 2019. 153.I.)].

[39] Értelemszerűen irányadó ez akkor is, ha az egy rendbeli bűncselekmény elkövetési magatartása tartós vagy jogellenes állapot fenntartásában áll, avagy ha a több elkövetési magatartás természetes vagy – miként jelen esetben is – törvényi egységet alkot.

[40] 3. Az eljáró bíróságok tehát a törvényválasztás során – helyesen – a korábbi Btk. 2013. január 20. napján hatályos szövegét vetették össze az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseivel, és helyezkedtek arra az álláspontra, mely szerint az I. rendű terhelt tekintetében utóbbi eredményez enyhébb elbírálást. Ezzel szemben az indítvány álláspontja szerint a korábbi Btk. 2012. január 1. napját megelőzően hatályos időállapotát kell összevetni az elbíráláskor hatályos büntetőtörvénnyel, mely kifogás alapja tehát valójában nem az, hogy a bíróság jogerős ítéletében rosszul ítélte meg, hogy a két összevetett törvény közül melyik alkalmazása eredményez enyhébb elbírálást, hanem az, hogy a bíróság tévesen választotta ki a Btk. 2. §-a szempontjából releváns, egymással összevetendő jogszabályokat.

[41] A fentiek alapján azonban az állapítható meg, hogy nem a bíróságok törvényválasztása, hanem maga az indítványban megfogalmazott kifogás a téves.

[42] Azt a kérdést ugyanakkor, hogy melyik törvény tekinthető enyhébbnek, az határozza meg, hogy adott esetben, adott elkövető számára melyik teremt kedvezőbb helyzetet.

[43] Kétségtelen, hogy az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása szóba sem kerülhet, ha az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény szerint a vád tárgyává tett bűncselekmények közül bármelyiknek a büntetési tétele súlyosabb, mint az elkövetéskor hatályos törvény szerint; ilyenkor az elbíráláskori törvény általános rendelkezései nem bírnak jelentőséggel (BH 2017.283.II.). Jelen esetben azonban erről szó sincs.

[44] Az elkövetéskor, vagyis a 2013. január 21-én hatályos anyagi jogi jogszabályok alapján az I. rendű terhelttel szemben

- a korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő – a korábbi Btk. 138/A. § d) pontjában meghatározott vagyoni hátrány összegére figyelemmel –

különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel,

- a korábbi Btk. 289. § (1) bekezdése szerint minősülő számvitel rendje megsértésének büntette öt évig terjedő szabadságvesztéssel, míg

- a korábbi Btk. 276. §-a szerint minősülő magánokirat-hamisítás vétsége egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ezért a halmazati büntetést a korábbi Btk. 85. § (2) és (3) bekezdéseire figyelemmel öt évtől tizenöt évig terjedő tételkeretben kell kiszabni.

[45] Ezzel szemben az elbíráláskor (2023. március 9.) hatályos Btk. alapján I. rendű terhelttel szemben a büntetés

- a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő – a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjában meghatározott vagyoni hátrány összegére figyelemmel különösen nagy vagyoni hátrányt okozó és üzletszerűen elkövetett – költségvetési csalás büntette öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel,

- a Btk. 403. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő számvitel rendje megsértésének büntette három évig terjedő szabadságvesztéssel,

- a Btk. 345. § szerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétsége egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendőségére tekintettel, a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdéseinek halmazati szabályai alapján öt évtől tizennégy évet el nem érő büntetési tételkeretben szabható ki.

[46] Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy a bűncselekmények befejezésének időpontjára, a büntetési tétel, az általános szabályok közül a halmazati tételkeret és a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében kedvezőbb szabályaira is figyelemmel az Btk. mint elbíráláskor hatályos törvény minősül az I. rendű terheltek tekintetében kedvezőbbnek. Ekként nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazásával minősítették az I. rendű terheltek bűncselekményeit.

[47] Megjegyzi a Kúria, hogy az indítvány a Btk. 2. §-ára alapított okfejtése kapcsán elmulasztotta a terheltek terhére rótt további bűncselekmények – a számvitel rendjének megsértése és a hamis magánokirat felhasználása – ebből a szempontból való vizsgálatát. Valójában az elkövetés és az elbírálás között a terheltek terhére rótt három bűncselekmény közül kettő büntetési tétele nem változott, a harmadik enyhébbé vált. Ez önmagában kétségtelenné teszi, hogy az ügy elbírálása során az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény alkalmazása felelt meg a törvénynek.

[48] 3. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapított felülvizsgálatban pedig a büntetés önmagában nem, hanem csak feltételhez kötötten vizsgálható; az említett jogszabályi hivatkozás első fordulata alapján akkor, ha a büntetés törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésére, a második fordulata szerint pedig akkor, ha a büntető anyagi jog más szabályának megsértésére vezethető vissza. Következésképp téves minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés hiányában a kiszabott büntetés neme és mértéke felülvizsgálat tárgya nem lehet; amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogszabályt sem sért, a mérlegelési jogkörben, törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Kúria Bfv.I.1.502/2016. (BH 2017.219.II.), Kúria Bfv.I.415/2016. (BH 2016.264.II.), EBH 2011.2387.II.]. A felülvizsgálati indítvány téves minősítésre vonatkozó kifogása azonban alaptalan, más anyagi jogszabálysértésre viszont maga az indítvány sem hivatkozott.

[49] Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy bár az I. rendű terhelttel szemben kiszabott halmazati büntetés kívül esik a törvényi büntetési tételkereteken – a büntetési tétel alsó határát nem éri el –, azonban a Btk. 82. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja alapján e büntetés

kiszabható volt, ekként az nem sért olyan anyagi jogi szabályt sem, aminek alkalmazását a törvény nem a bíró mérlegelésére bízta.

[50] 4. Végül a Kúria az alábbiakra utal.

[51] Az indítványban hivatkozott „abszolút anyagi jogi szabálysértés” fogalmát sem a törvény, sem a jogirodalom nem ismeri. Az eljárási szabálysértések oszthatók fel abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés] és relatív [Be. 609. § (1)-(2) bekezdés] eljárási szabálysértésekre, attól függően, hogy az eljárási szabálysértés mérlegelés nélkül kötelezővé, vagy csupán további feltételek mellett lehetővé teszi a jogorvoslattal támadott határozat hatályon kívül helyezését. Az „abszolút anyagi jogi szabálysértés” azonban tartalom nélküli hivatkozás.

[52] Szintén nem hozható az indítvány érdemi tartalmával összefüggésbe az indítvány 2. oldalának utolsó bekezdésében írt, a tényállás és a rendelkező rész közötti ellentét mibenlétére vonatkozó okfejtés, a terhelt ugyanis a téves minősítést nem az irányadó tényállástól való eltérésre, hanem a téves törvényválasztásra hivatkozással állította.

[53] A felülvizsgálati indítvány egyébiránt tárgybeli tévedést is tartalmaz, amikor azt állítja, hogy a másodfokú bíróság a minősítés módosítását követően sem jutott a törvényes minősítés megállapítására.

[54] A rendelkezésre álló ügyiratok alapján ugyanis – szemben az indítvány állításával – az állapítható meg, hogy az I. rendű terhelt tekintetében a felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság mindössze a kiszabott pénzbüntetés súlyosításáról döntött, a cselekmény elsőfokú bíróság általi minősítését változatlan tartalommal helybenhagyta.

[55] A kifejtettekre tekintettel a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítvánnyal érintett határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[56] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[57] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[58] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. május 23.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró